

Regeringens proposition

1977/78: 61

om ökat stöd till barnfamiljerna m. m.;

beslutad den 3 november 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

RUNE GUSTAVSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen har i proposition 1977/78:45 redovisat att förslag skall läggas fram under hösten om ökat stöd till barnfamiljerna. Mot bakgrund härav föreslås i föreliggande proposition en höjning av barnbidraget från 2 100 kr. till 2 260 kr. per barn och år.

Vidare föreslås att studiebidraget till studerande mellan 16 och 19 år i gymnasial utbildning höjs från 175 kr. till 188 kr. i månaden. Motsvarande höjning görs också för de elever i grundskolan som fyllt 16 år.

I propositionen föreslås slutligen ändrade regler för statskommunalt bostadsbidrag till barnfamiljer m. fl. Mot bakgrund av bostadskostnadsutvecklingen och bostadsutgiftens tyngd i barnfamiljernas budget föreslås att de övre hyresgränserna höjs: för familjer med 1–2 barn från 825 kr. till 900 kr., för familjer med 3–4 barn från 975 kr. till 1 075 kr. och för familjer med 5 eller flera barn från 1 125 kr. till 1 250 kr. Höjningarna uppgår till i genomsnitt ca 10 %. De innebär att det maximala bostadsbidraget ökas med 60 kr. per månad för 1- och 2-barnsfamiljerna, med 80 kr. för 3- och 4-barnsfamiljerna och med 100 kr. för familjer med 5 eller flera barn.

Förslaget innebär att 80 % av hyreshöjningarna inom de föreslagna gränserna täcks av samhällets stöd till de barnfamiljer som får bostadsbidrag.

De nya bidragsreglerna föreslås träda i kraft den 1 april 1978.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-11-03

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsråden Gustavsson, Mogård och Friggebo

Proposition om ökat stöd till barnfamiljerna, m. m.

Statsråden Gustavsson, Mogård och Friggebo anmäler sina förslag till proposition om ökat stöd till barnfamiljerna m. m. Anförandena och förslagen redovisas i underprotokollen för social-, utbildnings- resp. bostadsdepartementen.

Statsrådet Gustavsson hemställer att regeringen i proposition föreslår riksdagen

att antaga de förslag som han och statsråden Mogård och Friggebo har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen beslutar att de anföranden och förslag som redovisas i underprotokollen skall bifogas propositionen som bilagor 1-3.

Bilaga 1

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-11-03

Föredragande: statsrådet Gustavsson

Anmälan till proposition om ökat stöd till barnfamiljerna, m. m.

Höjning av det allmänna barnbidraget

Det allmänna barnbidraget höjdes senast den 1 juli 1977 från 1 800 kr. till 2 100 kr. per barn och år. Höjningen, som var avsedd att ske den 1 januari 1978, tidigare lades ett halvår för att kompensera barnfamiljerna för prisutvecklingen sedan föregående barnbidragshöjning.

Under år 1977 och början av år 1978 kan förutses en fortsatt alltför hög prisökningstakt. För att, trots de statsfinansiella svårigheterna, så långt möjligt kompensera barnfamiljerna för prisutvecklingen, bör det allmänna barnbidraget höjas med 160 kr. per barn och år till 2 260 kr. per år fr. o. m. den 1 april 1978. Barnbidragskostnaderna beräknas härigenom öka med 285 milj. kr. för helt år. För budgetåret 1977/78 uppgår kostnadsökningen till 70 milj. kr. Genom minskningen av antalet barn under 16 år beräknas, vid oförändrade bidragsregler, en besparing av ca 20 milj. kr. uppkomma under anslaget för innevarande budgetår. Det ytterligare medelsbehovet uppgår därför till 50 milj. kr.

Mitt förslag innebär att lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag måste ändras. Ett inom socialdepartementet upprättat förslag till lagändring bör fogas till protokollet i detta ärende som bilaga 1.1.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. antaga förslaget till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag,
2. till *Allmänna barnbidrag* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

Bilaga 1.1.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Härigenom föreskrives att 1 § lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med 2 100 kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

Allmänt barnbidrag skall utgå jämväl för här i riket bosatt barn, som icke är svensk medborgare, såframt barnet fostras av någon som är bosatt och mantalsskriven i riket eller ock barnet eller endera av dess föräldrar sedan minst sex månader vistas i riket.

För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med 2 260 kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978.

¹ Lagen omtryckt 1973:449.

² Senaste lydelse 1977:154 (jfr 1977:525).

Utdrag
PROTOKOLL
 vid regeringssammanträde
 1977-11-03

Anmälan till proposition om ökat stöd till barnfamiljer, m. m.

Till studerande i bl. a. gymnasieskolan som har fyllt 16 år men inte 20 år utgår statlig studiehjälp bl. a. i form av studiebidrag. Bidraget utgår med 175 kr. per månad. Detta belopp tilldelas även, i form av förlängt barnbidrag, elever i grundskolan som fyllt 16 år och för vilka allmänt barnbidrag således inte längre kan utgå.

Statsrådet Gustavsson har tidigare denna dag föreslagit att det allmänna barnbidraget fr. o. m. den 1 april 1978 skall höjas med 160 kr. om året. Studiebidraget och det förlängda barnbidraget bör ökas i motsvarande mån eller per månad räknat med 13 kr. I studiebidrag och förlängt barnbidrag bör fr. o. m. den 1 april 1978 således utgå 188 kr. per månad. Den föreslagna höjningen kan beräknas medföra en kostnadsökning för budgetåret 1977/78 med ca 4,8 milj. kr.

Vad jag här förordat föranleder förändringar av 2 kap. 1 § och 3 kap. 6 § studiestödslagen (1973:349). Ett inom utbildningsdepartementet upprättat förslag till lagändring bör bifogas protokollet i detta ärende som bilaga 2.1.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att antaga förslaget till lag om ändring i studiestödslagen (1973:349).

Bilaga 2.1.

**Förslag till
Lag om ändring i studiestödslagen (1973:349)**

Härigenom föreskrives att 2 kap. 1 § och 3 kap. 6 § studiestödslagen (1973:349)¹ skall ha nedan angiven lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**2 kap.**1 §²*

Studerande vid grundskolan har rätt till förlängt barnbidrag med 175 kronor i månaden från och med kvartalet efter det under vilket han fyllt 16 år.

Studerande vid grundskolan har rätt till förlängt barnbidrag med 188

Detsamma gäller studerande som deltagar i motsvarande undervisning vid skola som avses i 33 eller 34 § skollagen (1962:319).

*3 kap.**6 §³*

Studiebidrag utgår med 175 kronor i månaden.

Studiebidrag utgår med 188 kronor i månaden.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978.

¹ Lagen omtryckt 1975:359.

² Senaste lydelse 1977:146 (jfr 1977:489).

³ Senaste lydelse 1977:146 (jfr 1977:489).

Bilaga 3

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-11-03

Föredragande: statsrådet Friggebo

Anmälan till proposition om ökat stöd till barnfamiljerna, m. m.

Höjning av hyresgränserna för bostadsbidragen till barnfamiljer

Riksdagen beslutade vid 1975/76 års riksmöte (prop. 1975/76:145, CU 1975/76:25, rskr 1975/76:308) om ändrade regler för bostadsbidrag till barnfamiljer m. fl. De trädde i kraft den 1 januari i år. Jag anhåller att få ta upp frågan om bostadsbidragens anpassning till hyresutvecklingen.

Gällande regler

Enligt gällande regler består bostadsbidraget, såvitt angår barnfamiljer, av en statlig del på 900 kr. per barn och år och en statskommunal del, som är beroende av hur stor bostadskostnaden är. Den statskommunala delen av bostadsbidraget utgår med 80 % av bostadskostnaden mellan 350 kr. per månad och en övre gräns som är anpassad till bostadsbehovet hos olika stora hushåll. Följande övre hyresgränser gäller: för 1- och 2-barnsfamiljer 825 kr., för 3- och 4-barnsfamiljer 975 kr. och för familjer med 5 eller flera barn 1 125 kr.

Dessa gränser gäller också, såväl enligt förordningen (1976:262) om statskommunala bostadsbidrag till barnfamiljer m. fl. som enligt förordningen (1977:392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl., för de bidragstagare som har barn som inte försörjes hos bidragstagaren men som vistas hos honom viss tid.

Bostadsbidraget är inkomstprövat och minskas med viss del av den bidragsgrundande inkomst som överstiger vissa gränser.

Föredraganden

De övre hyresgränser som nu gäller för statskommunalt bostadsbidrag är anpassade till de hyror som beräknades föreligga under år 1977. Någon

höjning av gränserna aktualiserades inte under 1976/77 års riksmöte (prop. 1976/77:100, CU 1976/77:18, rskr 1976/77:187).

Bostadsutgiften är en tung post i barnfamiljernas budget. Hyresutvecklingen har varit sådan att redan nu en betydande del av barnfamiljerna har bostadskostnader som överstiger de gällande hyresgränserna. Denna utveckling kan väntas fortsätta. Mot bakgrund härav finner jag det nödvändigt att de övre hyresgränserna för barnfamiljerna räknas upp. Jag föreslår att de ändras på följande sätt.

För 1- och 2-barnfamiljerna höjs gränsen från 825 kr. till 900 kr., för 3- och 4-barnsfamiljerna från 975 kr. till 1 075 kr. och för 5- och flerbarnsfamiljerna från 1 125 kr. till 1 250 kr. Höjningarna uppgår till i genomsnitt ca 10 %. Mitt förslag medför att 80 % av hyreshöjningarna inom de föreslagna gränserna täcks av samhällets stöd till de barnfamiljer som får bostadsbidrag. De maximala bostadsbidragen ökar för 1- och 2-barnsfamiljerna med 60 kr. per månad, för 3- och 4-barnsfamiljerna med 80 kr. per månad och för familjer med 5 eller flera barn med 100 kr. per månad.

Motsvarande höjningar bör göras för de bidragstagare som har barn som inte försörjs hos dem men som vistas hos dem viss tid.

De ändrade reglerna bör träda i kraft snarast möjligt. Med hänsyn till att kommunerna behöver viss tid för förberedelser, bl. a. för egna beslut, bedömer jag att tidigast möjliga tidpunkt för ikraftträdandet är den 1 april 1978.

De statskommunala bostadsbidragen är uppbyggda utifrån förutsättningen att hushållet skall svara för en viss del av bostadskostnaden utan något stöd från samhällets sida. Den hyra vid vilken samhällets stöd sätter in är i dag 350 kr. Med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen anser jag det naturligt att koppla en höjning av de övre hyresgränserna med en samtidig höjning av denna nedre gräns. Av bl. a. tekniska och administrativa skäl kan detta dock inte ske under bidragsåret 1978. Jag avser emellertid att föreslå regeringen att återkomma till riksdagen med förslag om höjning av den nedre hyresgränsen samtidigt med förslag om andra åtgärder inom bostadsbidragssystemet i 1978 års budgetproposition eller i särskild proposition.

Jag beräknar att helårskostnaden för att höja de övre hyresgränserna så som jag har föreslagit uppgår till 208 milj. kr., varav 150 milj. kr. för staten. Det sammanlagda tillkommande medelsbehovet under innevarande budgetår uppgår sålunda till 38 milj. kr. De beräkningar som nu kan göras av belastningen på anslaget B3 Bostadsbidrag m. m. under innevarande budgetår ger vid handen att en ytterligare utgift på 38 milj. kr. ryms inom det upptagna beloppet på 1 781 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna de riktlinjer som jag har förordat i fråga om övre hyresgränser för statskommunalt bostadsbidrag till barnfamiljer m. fl.